ఆంధ్రప్రదేశ్, అస్సామ్, జమ్మూ-కాశ్మీర్, మణిపూర్, మేఘాలయ, మైసూర్, నాగాలాండ్, ఒరిస్సా, పశ్చిమ బెంగాల్ రాష్ట్రాల పబ్లిక్ సర్వీస్ కమీషనులు తమ పరీక్షలు అచ్చంగా ఇంగ్లీషులోనే నిర్వహిస్తున్నారు. ఉత్తరప్రదేశ్, బీహార్, హరియానా, మధ్యప్రదేశ్, రాజస్థాన్, ఇంగ్లీషు-హిందీల్లోనూ, గుజరాత్ రాష్ట్రం హిందీ లేక ఇంగ్లీషు లేక గుజరాతీలోనూ, కేరళ రాష్ట్రం ఇంగ్లీషు, కన్నడం, మళయాళం, తమిళంలోనూ, తమిళనాడు ఇంగ్లీషు-తమిళంలోనూ, త్రిపుర ఇంగ్లీషు, బెంగాలీ, హిందీభాషలలోనూ నడుపుతున్నారు.

రాజ్యాంగంలో ఉదాహరించిన అన్ని భాషలలోనూ, కేంద్ర పబ్లిక్ సర్వీస్ కమీషను పరీక్షలలో ప్రశ్నపత్రాలకు జవాబు వ్రాయవచ్చునని 1968 జనవరి 18న పార్లమెంటు, కేంద్రప్రభుత్వమూ నిర్ణయించినా చురుకుగా సాగడంలేదు. ఈ విషయం పరిశీలన చేయవలసిందిగా కేంద్ర ప్రభుత్వం యూనియన్ పబ్లిక్ సర్వీస్ కమీషనును కోరడంతో కమీషను ఇందుకు శ్రీ కొఠారి అధ్యక్షతను ఒక కమిటీ యేర్పరచినది. వారి నివేదిక ఇప్పటికే ఆలస్యం అయింది. ఇప్పుడు జరుగనున్న ఐ. ఏ. ఎస్. పరీక్షలలో 1972 సంవత్సరం అస్సామీలో 10 మంది, బెంగాలీలో 55, హిందీ 648, గుజరాతీ 19, కన్నడ 17, కాశ్మీరీ 2, మలయాళం 20, మరాఠీ 12, ఒడియా 10, పంజాబీ 67, సింధీ 1, తమిళం 95. తెలుగు 20, ఉర్దూ 49 మంది ఆయా భాషలను ఐచ్ఛికభాషగా ఎన్నుకున్నారు. వీరంతా అసలు హాజరైనవారిలో 10 శాతంగావున్నారు. ఆధునిక భాషలకు ప్రోత్సాహం ఇస్తామన్న కేంద్రప్రభుత్వం 1975-76 వార్షిక ప్రణాళికలో హిందీకి 190 లక్షలూ, ఉర్దూకు 69 లక్షలూ, సంస్కృతానికి 62 లక్షలూ, మరి మిగిలిన అన్ని భాషలకూ కలిపి 51 లక్షల రూపాయలు కేటాయించారు.

తెలుగును అధికారభాషగా చేయబడిన వెంటనే 1. తెలుగు భాషను ఆధునీకరణ చేయుటకు, 2. తెలుగు బోధనా భాషగా

విశ్వ విద్యాలయాలు అమలుజరపుటకు అవసరమైన పాఠ్య పుస్తకాలు అనువదించి ప్రకటించుటలో అన్ని ప్రయత్నాలు చేయుటకు, 3. వీలైనంత త్వరలో తెలుగు పరిపాలనా భాషగా అమలు జరుపుటలో ప్రభుత్వంతో సహకరించి నిర్వహించుటకు తెలుగు భాషకు ప్రాంతీయ భాషా సంస్థ నొకదానిని నిర్మాణం చేయుటకు అనువగు సూచనలు చేయుటకు శ్రీ జె. పి. ఎల్. గ్విన్, ఐ. సి. యస్. అధ్యక్షులుగా 1966 డిసెంబరు 28వ తేదీన ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ఒక కమిటీని వేసింది. ఆ కమిటీ వివిధ సమస్యలు పరిశీలనచేసి ఒక నివేదికను అందించింది. అందులో తెలుగు రాని ప్రభుత్వ సిబ్బందికి తెలుగు బోధన తరగతులు నడపవలెనని, తెలుగు భాష అభివృధికి ఒక సంస్థ యేర్పరచ వలెనన్నారు. తాలూకా, జిల్లా స్థాయిలలో నేగాక అటుతర్వాత రాష్ట్రస్థాయిలో కూడా తెలుగును అధికార భాషగా అమలు జరుపుటలో యేమీ ప్రతిబంధకాలు లేవని, అయితే అందుకు కావలసిన వాటిని ముందే క్రమపద్ధతి ప్రకారం యేర్పాటుచేసు కోవాలని అన్నారు. ఇందులో యేర్పడబోవు పరిశోధనా శాఖ ఇపుడు స్థానిక పరిపాలనలో, ఇతర పరిపాలనా విభాగాలలో తెలుగు వాడబడుతున్నవిధం పరిశీలనచేసి ఇప్పటికి స్థిరత్వం పొందిన పదాల జాబితాలనుండి ప్రామాణిక పదజాలం తయారుచేసి ప్రభుత్వానికి అధికార భాష అమలు జరుపుటలో సహాయం చేయవలెనని సిఫారసు చేశారు. ఈ అన్ని పనులు నిర్వహించుటకు ప్రభుత్వం తెలుగు అకాడమీని స్థాపించింది. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఈ తెలుగు అకాడమీ చేసే కార్యకలాపాలకు ఒక కోటి రూపాయలు విరాళంగాయిచ్చింది. తెలుగు ఆధునీకరణ చేయడం లోనూ, అధికార భాషగా అమలు జరుపుటకు కావలసిన ప్రయత్నంలోనూ తెలుగుభాషపై పరిశీలన చేయడంలోను ఎక్కువ ప్రగతి సాధించ లేకపోయింది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ అధికారభాషా శాసనం వచ్చిన సమయం లోనే బోధనాభాషగా తెలుగులో ఇంటర్ మీడియట్

ప్రారంభించడం, అటుపై బి.ఏ., బి.కాం., బి.యస్‌సి.లలో కూడా తెలుగు బోధనాభాషగా చేయడం జరిగింది. విద్యావిషయకంగా భారత దేశంలో విద్యావిధానాన్ని సమూలంగా పరిశీలనచేసి కొఠారి కమిషను తన నివేదికను భారత ప్రభుత్వానికి సమర్పించింది. దానిననుసరించి కేంద్రప్రభుత్వం తమ జాతీయ విద్యావిధానాన్ని నిర్వచిస్తూ ప్రాథమిక, మాధ్యమిక, ఉన్నత, కళాశాలా, ఆచార్య స్థాయిలలో కూడా మాతృభాషను బోధనాభాషగా నిర్దేశించడం జరిగింది.

బోధనాభాషగా మాతృభాషలను అమలు జరుపుటలో కొఠారి కమీషను విద్యావిషయిక చర్చలకు వచ్చినప్పటికే ఇంటర్‌మీడియట్ ప్రారంభించవలెననీ, అందు బోధనాభాషగా తెలుగు అమలు జరుపవలెననీ ప్రథమంగా నిశ్చయించిన రాష్ట్రం ఆంధ్రప్రదేశమే. 1974 వ సంవత్సరంలో కళాశాల స్థాయి కూడా పూర్తిఅయింది. విద్యాశాఖాధికారులు, విశ్వవిద్యాలయాల ఉపాధ్యాయులు అందరు కలిసి 1965 లో పట్టభద్రానంతర తరగతులలోకూడా తెలుగునే బోధనాభాషగా అమలుజరపాలని నిర్ణయించారు. అయినా విశ్వవిద్యాలయాల ఉదాసీనతవల్ల అది వెనుకబడిపోయినది. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో వెనుకబడిపోయినా ఇతర విశ్వవిద్యాలయాలలో చురుకుగా సాగిస్తూనే వున్నారు. విశ్వభారతి, రవీంద్రభారతి, బెంగాలీలోను, గుజరాత్, సౌరాష్ట్ర, యస్.యస్.డి.టి.. దక్షిణ గుజరాత్, గుజరాత్ విద్యాపీఠ్, ఆగ్రా, ఏ. పి. సింగ్, కాశీ (బెనారస్), భోపాల్, బీహార్, ఘోరక్‌పూర్, గురునానక్, ఇందిరకళాసంగీత్, ఇండోర్, జబల్‌పూర్, జీవాజీ, జోధ్‌పూర్, దర్భాంగ, కాన్పూర్, లక్నో, మీరట్, నాగపూర్, పాట్నా, రాజస్థాన్, రవిశంకర్, సాగర్, సౌరాష్ట్ర, దక్షిణ గుజరాత్, ఉదయపూర్, వి. సంస్కృత, విక్రమ్, గురుకుల్ కాంగ్డీ, కాశీ విద్యాపీఠ్, ఢిల్లీ, మిథిల, విశ్వవిద్యాలయాలలో హిందీలోనూ; నాగపూర్,

యస్.యస్.డి.టి., విశ్వవిద్యాలయాలలో మరాఠీలోనూ; గురునానక్ విశ్వవిద్యాలయంలో పంజాబీలోనూ, పట్టభద్రానంతర బోధన జరుపుతున్నారు. ఈ వివరాలు 1973 మార్చి 31 వరకు. దీని తర్వాత మరికొన్ని (ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో మాత్రంకాదు) విశ్వవిద్యాలయాలు తమ మాతృభాషలో బోధన కొనసాగిస్తున్నారు.

బోధనభాష తెలుగులోనే సాగించడమే కాకుండా తెలుగు బోధనాభాషగా చదివిన వారికి రాష్ట్రప్రభుత్వ ఉద్యోగాల ప్రాధాన్యత చూపకుండా తెలుగు అధికారభాష అమలు జరుగుట ఏ విధంగా సాధ్యమౌతుంది?. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో 5 సంవత్సరాలనుండి ఇంటర్, బి. ఏ.లలో తెలుగు బోధనాభాషగా సాగింది. ఈ సంవత్సరం ఇంగ్లీషు బోధనాభాషగా అమలు జరుపుటకు ప్రభుత్వ కళాశాలల్లోకన్నా ప్రైవేటు కళాశాలల్లో అనుమతి విచ్చలవిడిగా ఇచ్చారు. 5 సంవత్సరాలనుండి బోధనాభాషగా చదివిన అభ్యర్థులకు ఉద్యోగాలలో ప్రాధాన్యం యిస్తూ అదనంగా కొన్ని మార్కులు ఇస్తామనకపోతే లాభంలేదు. కనీసం ఈ సిద్ధాంతం అయినా ప్రభుత్వం అంగీకరించినందుకు సంతోషిద్దాం. అంతమాత్రాన చాలదు, అది అమలుజరపాలి. మంత్రిమండలి దీనిని అంగీకరించి, పబ్లిక్ సర్వీసు కమీషన్‌కు పంపారు. వారేమిచేస్తారో అనే భయం లేకపోలేదు. కాని వారూ అంగీకరిస్తారనే ఆశిద్దాం.

ప్రాథమిక, ఉన్నత పాఠశాలా స్థాయివరకూ తెలుగు బోధనా భాషగా యెటూ అమలు జరుగుతూనే వున్నది. ఇక ఇంటర్‌మీడియట్. బి. ఏ., బి. కాం., బి. యస్‌సి. డిగ్రీ పరీక్షలలో తెలుగులోకి శాస్త్రగ్రంథాలు అనువదించడం, అందించడంలో తెలుగు అకాడమీ పని ప్రశంసనీయంగా వున్నదనక తప్పదు. అకాడమీ ఇంతవరకు తెలుగులో దాదాపు

300 పాఠ్య పుస్తకాలు ప్రచురించింది. శాస్త్రీయ పదావళి తయారు చేయడంలో అనువాదంలో కొత్త అయినందున ప్రావీణ్యం రాలేదనీ, ఎవరైనా అన్నా ప్రయత్నంలో కృషి సాగుతున్నందుకు సంతసించాలి. అయితే పండిత పామరులకు సంతృప్తి కలిగించే విధంగా పదజాలాన్ని సేకరించవలసివుంది. ఇప్పటి కృషిని మించి ముందుకు పోవాలి. సర్వజన ఆమోద యోగ్యంగా అనువాదాలు, పదాలు వుండాలి. సాంకేతిక శాస్త్రాలకు సంబంధించి 10 శాఖలలో పదకోశాలు ప్రచురించి పరిశీలిస్తున్నారు. ఆంధ్ర విశ్వకళాపరిషత్తు వ్యుత్పత్తి అర్థాల నిఘంటువును తయారుచేస్తున్నది. కొంతభాగం ముద్రణ అయింది. ఈ ప్రయత్నం పూర్తిగా జరిగి ఆ నిఘంటువు త్వరలో ప్రచురణకావడం ముఖ్యం. అందుకు ప్రభుత్వం సహకరించడం అవసరం.

భాష-పరిభాష

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం 1965 ఆగస్టు 20 తేదీ విద్యా శాఖ జి. వో. 2265 ద్వారా శ్రీ ఆచార్య పింగళి లక్ష్మీకాంతంగారి అధ్యక్షతన ఒక సంఘం నియమించి జాతీయం చేయబడిన పాఠశాలా పాఠ్య పుస్తకాల శిష్టవ్యావహారికం యేవిధంగా వాడవలెనో నిర్దేశించవలసిందిగా కోరారు. ఆ సంఘమువారు భాషేతర పాఠాలను, రెండవ భాష పాఠాలను మొదట శిష్టవ్యావహారికంగా వాడవలసిందిగ చేసిన సూచనలు 1967 ఫిబ్రవరి 25వ తేదీన ప్రభుత్వంఅంగీకరిస్తూ మెమోద్వారా జారీచేసింది. ఈ సిఫారసుల మేరకు విద్యా శాఖ వారు భాషా పాఠాలలో సరళ గ్రాంథికంనూ, ఇతర పాఠ్య పుస్తకాలలో శిష్టవ్యావహారికం వాడుచున్నారు. తెలుగు అకాడమీ వారు తమ పుస్తకాలలో శిష్టవ్యావహారికానికొక రూప కల్పనచేశారు. శ్రీ యస్. ఆర్. రామమూర్తి అధ్యక్షతన 1973 లో

నియమింపబడిన ప్రభుత్వ జాతీయ గ్రంథాల కమిటీ కూడా ఈ పై విధానాన్ని ధృవపరిచింది.

పి.హెచ్.డి. కి సమర్పించు పరిశోధనా వ్యాసాలు వ్యవహారిక భాషలో వ్రాయ వచ్చని సిఫారసుచేస్తూ శ్రీ పురిపండ అప్పలస్వామి 11-1-71 న ఆంధ్ర విశ్వకళా పరిషత్ ఆకడమిక్ కౌన్సిలులో ప్రతిపాదించగా ఆ తీర్మానం అంగీకరించడం శ్రీ యం. ఆర్. అప్పారావు అధ్యక్షులుగా ఒక సంఘాన్ని నియమించడం జరిగింది. ఆ సంఘం వ్యవహారిక భాషను కళాశాలల్లో ఉపయోగించవలెనని సిఫారసు చేస్తూ 5-7-71న నివేదిక సమర్పించింది. ఈ నివేదికను గుంటూరులో జరిగిన సెనెటు సమావేశంలో ఆంధ్ర విశ్వకళా పరిషత్తు అంగీకరించింది.

ప్రభుత్వ వ్యవహారాలలో శిష్టవ్యవహారికం అనేది కాకుండా సామాన్యజన భాషలో వ్యవహరించవలసివుంటుంది. భావం ప్రస్ఫుటంగా వ్యక్తంకావడం పరిపాలనలో ఉన్న అవసరం. నిర్ద్వందంగా వుండడం మరింత అవసరం. ప్రజలకు సులభంగా బోధపడడం ప్రధాన ధ్యేయం. వీటిని సంతృప్తిపరిచే విధంగా వుండే భాషలో వ్యవహారం జరగాలి.

ఇక పరిభాష విషయం ఒకమాట చెప్పవలసివుంది. వెంటనే ఇంగ్లీషు పదానికి తెలుగుపదం తెలియకపోయినా, స్ఫురించకపోయినా తెలుగు వాక్యాలలో ఇంగ్లీషుమాటను తెలుగు అక్షరాలతో మొదటిరోజులలో వ్రాయవచ్చు. తాత్కాలికంగా అంటే అలవాటు పడేంతవరకు, స్ఫురణకు వచ్చేంతవరకు. దీనికితోడు వివిధ జిల్లాలలో ఒకపదానికి వేరువేరుగా వాడుకపదాలున్నవి. ప్రతి జిల్లాలోనూ, అన్ని ప్రాంతాలలోనూ వాడబడే పర్యాయపదాలు ప్రాంత ప్రాంతానికి మారవచ్చును కాని అవి మరుగు తగలడంగాని, మరుగుపడడంగాని జరిగితే భాష అభివృద్ధి కాదు. సంపన్నం కాజాలదు. అందువల్ల భాషకు తీరని నష్టం

సంభవిస్తున్నది. అందుకే ప్రతి ప్రభుత్వ శాఖలోని వారు నేడు వాడుచున్న ఇంగ్లీషు పదాల జాబితా తయారుచేసుకొని వాటికి యేయే ప్రాంతాలలో యేపదం వాడుతున్నారో, ఇంకా దాని కున్న పర్యాయ పదాలుకూడా సేకరించి పంపవలసిందిగా జిల్లా అధికారులను, క్రింది అధికారులను, పెద్దలను, పిన్నలను భాషాభిమానులను కోరడం జరిగింది. ఇపుడు కూడా కోరుతున్నాం. ఆ విధంగా వివిధ కార్యాలయాలవారు పంపిన పదజాలం— ఈనాడు క్రోడీకరణ జరుగుతున్నది. ఇవి మాత్రమే కాకుండా ఇంకా రావలసివున్నవి. ఇవి అన్నీ సమకూర్చుకొని ఈనాడు వాడుకలోవున్న పదపారిజాతం పది సంవత్సరాల క్రితం తయారుచేసినందున అలవాటువల్ల, వాడుకవల్ల, తెలుగు అధికార భాషగా వస్తున్నదన్న ఆసక్తివల్ల, ఇంటర్ మీడియట్ నుండి తెలుగు బోధనాభాషగా 1969 నుండి సాగింపబడుతున్నందువల్ల పలు పదాలు ప్రయోగంలోకి వచ్చినవి. తెలుగు పదాలను గురించి తెలుగు అకాడమీ వారు కరీంనగర్, కడప, గుంటూరు జిల్లాలలో జరిపిన విస్తృత పరిశీలనవల్ల అనేకమాటలు ప్రజా బాహుళ్యపు నుడికారంనుండి బయటపడుతున్నవి. ఈ ప్రయత్నం ప్రతిజిల్లాకు జరుపవలసివున్నది. వీటిని అన్నింటిని సమగ్రంగాను, శాఖలవారిగాను కర్ణాటక, తమిళనాడు ప్రభుత్వాలు తమ తమ భాషలలో ప్రచురించినట్లుగా సంగ్రహంగా చిన్న పుస్తకాలుగానూ ప్రచురించవలసిన అవసరం వుంది. అందుచేత తెలుగుదేశంలోని నాలుగు చెఱగుల నుండి సామాన్య జనం అనుదినం వాడుకొంటూ నిత్య జీవితరంగం లోని వ్యవహారంలో కలిసిపోయిన వివిధ అన్యభాషా పదాలకు సరితూగగల పదాలు ఏరి కూర్చి ప్రచురించవలసివుంది. అంతే కాకుండా తెలుగుభాష ఇంతవరకు సాహిత్యభాషగా మాత్రమే వుంది. బోధనాభాషగా ప్రవేశపెట్టడంతో బోధనలో రావలసిన శాస్త్రీయ, సాంకేతిక రంగాలకు కూడా సరిపడగల తెలుగు పదాలు అమలు జరుపుకోవడంతో నిత్యవ్యవహారంలో

వాడుతున్న తెలుగుపదాలు జనసామాన్యంలో వాడుతున్న పదజాలం సమీకరింపబడి గ్రంథస్థం కావలసివుంది. ఇప్పటికే వాడుకలోవున్న రేడియో, రైలు, తహసీలు, జమాబంది వున్నగు వాటిని తెలుగులో వాడుకోవడంవల్ల భాష సంపన్నం అవుతుంది. కాని బలహీనపడదు. తమకు తెలిసినంతవరకు ఆయా ప్రాంతాలలోవాడబడే పర్యాయపదాలు ఏరి కూర్చి తెలుగు భాషను ప్రజల భాషగా సంపన్నం చేయాలి.

లిపి సంస్కరణ

తెలుగు లిపి సంస్కరణ ప్రయత్నంకూడా జరిగింది. పేరుపొందిన ప్రముఖ చరిత్ర పరిశోధకులు శ్రీ మల్లంపల్లి సోమశేఖరశర్మగారి అధ్యక్షతన ఒక సంఘం నియమింపబడింది. ఆ నివేదిక సమర్పింపబడినది. అటుతర్వాత 1971 లో ప్రభుత్వం ఒక గోష్ఠి జరిపింది. ఆ గోష్ఠిలో జరిగిన చర్చలను, సారాంశాలను పరిశీలనచేసేందుకు ఒక ఉపసంఘాన్ని నియమించారు. ఆ ఉపసంఘం, తెలుగు అకాడమీలు కలిసి పరిశీలన చేస్తున్నాయి.

తెలుగు టైపురైటర్లు, లినోటైపు

తెలుగు టైపురైటర్లు, సంక్షిప్త లిపి :—అధికారభాష మందకొడిగా అమలుజరపడానికిసాకుగా టైపు మిషనులు లేకపోవడం చూపుతారు. ఇది సాకుగా తప్పించుకోవటానికి తమకున్న అలవాటునుండి అధిగమించలేక చెబుతున్న ఈ వాదనలో కొంత యదార్థం లేకపోలేదు. అందువల్ల టైపురైటర్ల తయారీ, సరఫరాలను దశల వారిగా పద్ధతి ప్రకారం యేర్పాటు చేయాలి. అయితే ఇప్పటికివున్న టైపురైటర్లు అన్నీ కలిసి 400 కన్నాలేవు. 1974–75లలో 1975-76లలోనూ చెరి 500 మిషన్లు కొనుటకు 15 లక్షల చొప్పున మంజూరు

చేయబడింది. కాని 80 కన్నా ఇప్పటికి లభ్యమయ్యేటట్లు లేదు. అందుచేత ఈ మొత్తం కాలదోషం పట్టకుండా ముందు సంవత్సరంలో కొనుటకు అట్లే వుంచారు. అయితే ఇవి అన్ని మిషనులూ అన్ని ఆఫీసులకూ లభించేంతవరకూ ఆగకుండా వాటితోనైనా పనిసాగించవలసింది. ఇట్లు వాటితో పనిసాగిస్తూ టైపు మిషన్లకై కృషి సాగించాలి. టైపురైటర్ల విషయంలో త్వరత్వరగా చేయుటకున్నూ లిపి యింతకన్నా అందంగా వుండుటకుగానూ కృషి చేయవలసివుంది. దీనితోపాటు సంక్షిప్త లిపి శిక్షణ కార్యక్రమం, సంక్షిప్తలిపిని ఆధునీకరణ చేయవలసి వుంది.

లినో టైపు మిషన్లు కొనాలి. ఈ విషయంగా 1966నుండి కృషి సాగింది. లినో టైపు కీబోర్డు తయారీ, మేగజైనుల విషయంలోనూ వివరాలు లినోటైపు కంపెనీతో 1971 లో సంప్రదింపులు జరిగినవి. ఈ కీబోర్డు మేగజైనుల విషయంలో ఇండోనిప్పన్ కంపెనీ వారి సహకారంతో మాట్రిక్సుల ప్రతిరూపం నమూనాలు తయారు చేయడం వాటిని బొంబాయిలో ప్రదర్శించడం జరిగింది. కంపెనీవారు మిషను ఖరీదు రెండు లక్షలు అవుతుందని ఎనిమిది మిషన్లు ఆర్డరు యిస్తే చేస్తాం అన్నారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం తమ కేంద్ర ముద్రణాలయం తరఫున నాలుగు మిషనులు, తెలుగు అకాడమీ తరఫున నాలుగు మిషనులు కొందామని నిర్ణయించారు.

కాని చివరకు తెలుగు అకాడమీవారు తాము అనుకున్న నాలుగు మిషనులు కొనజాలమని తేల్చివేశారు. ఇప్పుడు నాలుగు మిషనులకు విదేశీమారకం సాధించడం కూడాజరిగింది. జాప్యం జరిగిన కారణంగా మార్కెట్టులో ధరలు విపరీతంగా పెరిగిపోయినవి. అయినా గవర్నమెంటు ప్రెస్‌లో ఇతర ఇంగ్లీషు లినోటైపు మిషన్లు పాతబడిపోయిన వాటికి బదులు క్రొత్తవి

కొనవలసివున్నది. కనుక ఆ క్రొత్తవి తెలుగు, ఇంగ్లీషు రెండు భాషలకు ఉపయోగపడే విధంగా తయారు చేసుకోవచ్చు. ఆ విధమైన మిషను అమర్చుకొనగలిగేట్లు ప్రభుత్వం వెంటనే ఆర్డర్లు యివ్వవలసివుంది. లినోటైపు లేకుండా తెలుగు ముద్రణలో ప్రగతి సాధించడం తేలిక కాదు. అందుకు అవసరమైన పరిశోధన శాఖను గవర్నమెంటు ప్రెస్‌లో అధికారభాషా కమీషను అజమాయిషి క్రింద 17–3–75 న ఏర్పాటుచేయడమైనది. తెలుగు లినోటైపు రానిదే తెలుగు భాష ముద్రణ సులభసాధ్యం కాజాలదు.

ఇపుడు కేంద్ర ముద్రణాలయం తరపున కొనుటకు వచ్చిన నాలుగు మిషన్లు ఆధారంగా మాట్రిక్సులను తయారు చేయించి పాతబడిపోయిన యింగ్లీషు మిషనులకు బదులు క్రొత్తవి కొని తీరవలసివుంది కావున, ఆ కొనే మిషనులు తెలుగు, ఇంగ్లీషు రెండు భాషలకూ ఉపయోగపడే యేర్పాటు చేసుకొంటూ యింకా నాలుగు మిషన్లకుకూడా ఆర్డరు కంపెనీకి యిచ్చి పనిలో ముందుకు పోవచ్చు.

ఆనందనామ సంవత్సర ఉగాదిపండుగనాడు అఖిలభారత తెలుగు సాంస్కృతిక మహాసభలు జరిపి తాలూకా స్థాయిలలోఅన్ని కార్యాలయాల్లోను అధికార భాషగా తెలుగును అన్వయించుతూ ప్రకటించడం జరిగింది. ఈ రాక్షస నామ సంవత్సర ఉగాదికి జిల్లాస్థాయిలోను, అటుపై ఉగాదికి రాష్ట్ర స్థాయిలోను సంపూర్తిగా అన్వయింపబడుతుందని ప్రకటనలు జరిగినవి. ఈనాడు ఉగాది. ప్రపంచ తెలుగు మహాసభలు జరుపుకుంటున్నాం. అయిదుకోట్ల

ఆంధ్రులు ప్రపంచ తెలుగు మహాసభ జరుపుకుంటున్న ఈ నాడు జిల్లా స్థాయిలో కూడా తెలుగు అధికారభాషగా అమలు జరుప బడునని ముఖ్యమంత్రి ప్రకటించడం ముదావహం. అంతేకాక ఈ సందర్భంలో 13-4-75 తేదీన ఏర్పాటయిన సదస్సులో అంతర్జాతీయ తెలుగు అధ్యయన సంస్థను ప్రారంభించుటకు ఈ క్రింది తీర్మానమును ఏకగ్రీవంగా ఆమోదించుట జరిగినది.

"తీర్మానము :—ప్రపంచ తెలుగు మహాసభల సందర్భంగా తెలుగుసంస్కృతీ సాహిత్యాల పఠన పాఠనాదులను అభివృద్ధి చేసేఉద్దేశ్యంతో అంతర్జాతీయ తెలుగు అధ్యయన సంస్థను హైదరాబాదులో ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం స్థాపించవలెనని,

ఆ సంస్థను సక్రమంగా సమర్థతతో నిర్వహించుటకు ప్రతియేటా తగినంత రికరింగు గ్రాంటును, భవనాలు మొదలగు వాటిని నిర్మించటానికి చాలినంత కాపిటల్ గ్రాంటును ప్రభుత్వం మంజూరు చేయాలని కోరుటకు,

ఈ తెలుగు అంతర్జాతీయ సంస్థ ప్రచురణలకు, పరిశోధనలకు, శిక్షణకోసం విదేశాలకు పరిశోధకులను పంపించటానికి ఆర్థిక సహాయం చేయవలసినదిగా "యునెస్కో" ను భారత ప్రభుత్వంద్వారా అర్థించుటకు, తీర్మానించడమైనది." జిల్లా స్థాయిమాత్రమేగాక తెలుగు అధికార హోదాలో రాష్ట్రపీఠం అధివశిస్తుందని ఆశిద్దాం. అది జరగడం అవసరం.

అన్ని ఉద్యమాలలో, అన్ని త్యాగాలలో మాతృదేశాభిమానంతో ముందుండి నాయకత్వం వహించినట్లే భాషా ఉద్యమంలో బోధనా భాషగా, పాలనా భాషగాకూడా తెలుగును

అమలు జరుపుటలో ముందుండి ఆంధ్రప్రదేశ్ పేరులోనేగాక, పాలనలో, బోధనలో కూడా తెలుగుభాషను అమలుజరుపుతూ "దేశ భాషలందు తెలుగు లెస్స" అని రుజువుచేద్దాం.

"జారిన దేశగౌరవము చక్కనదిద్ది మహాంధ్ర మండలీ
భారము శ్లాఘనీయముగ పాలనచేసి సమాన రాష్ట్రముల్
కూరిమివాసజేయ తెనుగుం బుడమిన్ గయిసేయరయ్య, దీ
టారతినాంధ్రపుత్రులు జగజ్జనధర్మమె దృష్టి నిల్పుచున్"

—o—

ఆంధ్రప్రదేశ ప్రభుత్వ ముద్రణాలయ డైరెక్టరుగారిచే
ప్రభుత్వ కేంద్ర ముద్రణాలయము
హైదరాబాదు నందు ముద్రించబడినది